

Sygn. akt V KK 2/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lutego 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz (przewodniczący)

SSN Kazimierz Klugiewicz (sprawozdawca)

SSN Piotr Mirek

Protokolant Katarzyna Wępa

w sprawie **Z. P.**,
oskarżonego z art. 207 § 1 k.k. i in.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,
w dniu 2 lutego 2022 r.,
kasacji, wniesionej przez prokuratora na korzyść oskarżonego
od wyroku Sądu Okręgowego w S.
z dnia 26 sierpnia 2021 r., sygn. akt VI Ka [...],
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w M.
z dnia 27 stycznia 2021 r., sygn. akt II K [...],
na podstawie art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.,

**uchyla zaskarżony wyrok w części tj. co do warunkowego
umorzenia postępowania o występki określony w art. 216 § 1 k.k.
(pkt. 1 tiret pierwsze zaskarżonego wyroku), i na podstawie art.
17 § 1 pkt 6 k.p.k. postępowanie w tym zakresie umarza, kosztami
procesu obciążając Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Z. P. został oskarżony o to, że w okresie od stycznia 2018 r. do marca 2018 roku oraz od listopada 2018 roku do 7 marca 2019 roku w miejscowości W., gm. M., znęcał się fizycznie i psychicznie nad osobą najbliższą - żoną B. P., w ten sposób, że znajdując się pod wpływem alkoholu wszczynał awantury domowe, w trakcie których znieważał pokrzywdzoną słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, niepokoił i zakłócał spoczynek nocny, a także naruszał nietykalność cielesną pokrzywdzonej poprzez ściskanie za rękę, chwytanie za szyję, uderzanie pięścią, szarpanie i popychanie,
tj. o przestępstwo z art. 207 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w M. wyrokiem z dnia 27 stycznia 2021 r., sygn. akt II K [...], uznał oskarżonego za winnego tego, że :

1. - w okresie od 1 stycznia 2018 r. do dnia 20 stycznia 2018 r., w miejscowości W., gm. M., znęcał się psychicznie nad osobą najbliższą – żoną B. P., w ten sposób, że znajdując się pod wpływem alkoholu wszczynał awantury domowe, w trakcie których znieważał pokrzywdzoną słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, niepokoił i zakłócał spoczynek nocny,

- w okresie od marca 2018 r. do 7 marca 2019 r., w miejscowości W., gm. M., znęcał się psychicznie nad osobą najbliższą – żoną B. P., w ten sposób, że znajdując się pod wpływem alkoholu wszczynał awantury domowe, w trakcie których znieważał pokrzywdzoną słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, niepokoił i zakłócał spoczynek nocny,

tj. popełnienia przestępstw z art. 207 § 1 k.k., przy czym ww. czyny uznał za ciąg przestępstw z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., za który – na mocy art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. – wymierzył mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności;

2. w dniu 7 marca 2018 r. poprzez ściśnięcie rąk, złapanie za szyję i szarpanie naruszył nietykalność cielesną B. P.,

tj. popełnienia przestępstwa z art. 217 § 1 k.k., za które wymierzył mu karę miesiąca pozbawienia wolności.

Sąd Rejonowy, na mocy art. 91 § 2 k.k. w zw. z art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w (w brzmieniu obowiązującym przed datą 24 czerwca 2020 r.) w zw. z art. 4 § 1 k.k., w miejsce orzeczonych kar jednostkowych wymierzył oskarżonemu karę łączną 3

miesiący pozbawienia wolności, na mocy art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 2 k.k. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszając na okres próby wynoszący 3 lata. Ponadto, na mocy art. 73 § 2 k.k. oddał oskarżonego pod dozór kuratora sądowego, a na mocy art. 72 § 1 pkt 5 k.k. zobowiązał go do powstrzymania się od nadużywania alkoholu.

Od tego wyroku apelację wniósł obrońca Z. P., który – podnosząc zarzuty błędów w ustaleniach faktycznych i obraży przepisów postępowania (art. 7 k.p.k., art. 424 § 1 i 2 k.p.k., art. 443 k.p.k.), mogące mieć wpływ na treść wydanego w sprawie orzeczenia – wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od przypisanych mu przestępstw, ewentualni uchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 26 sierpnia 2021 r., sygn. akt VI Ka [...], zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że na podstawie art. 66 § 1 k.k. i art. 67 § 1 k.k. postępowanie karne przeciwko Z. P. o:

- czyn z art. 216 § 1 k.k., polegający na tym, że w nieustalonym dniu pomiędzy 1 stycznia 2018 roku a 20 stycznia 2018 roku, w W., znieważył B. P. słowami powszechnie uznanymi za obelżywe;
- czyn z art. 207 § 1 k.k., polegający na tym, że w okresie od listopada 2018 roku do 22 lutego 2019 roku, w miejscowości W., znęcał się psychicznie nad osobą najbliższą – żoną B. P., w ten sposób, że znajdując się pod wpływem alkoholu wszczynał awantury domowe, w trakcie których znieważał pokrzywdzoną słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, niepokoił i zakłócał spoczynek nocny;
- czyn z art. 217 § 1 k.k., polegający na tym, że w dniu 7 marca 2019 roku w W. poprzez ścisnięcie rąk, złapanie za szyję i szarpanie, naruszył nietykalność cielesną B. P.,

warunkowo umorzył na okres 3 lat próby, a na podstawie art. 67 § 2 k.k. oddał Z. P. pod dozór kuratora sądowego, zaś na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 72 § 2 pkt 5 k.k. zobowiązał go do powstrzymania się od nadużywania alkoholu. W pozostałej części utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Pismem z dnia 19 października 2021 r. kasację od powyższego wyroku, na korzyść oskarżonego, wniósł prokurator, który podniósł zarzut rażącego naruszenia art. 433 § 1 k.p.k. i art. 410 k.p.k., polegającego na wadliwej kontroli odwoławczej

zaskarżonego wyroku, skutkującej wydaniem wyroku reformatoryjnego z obrazą art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. przez przypisanie Z. P. w wyroku warunkowo umarzającym postępowanie karne popełnienia w nieustalonym dniu pomiędzy 1 stycznia 2018 roku, a 20 stycznia 2018 roku w W. przestępstwa z art. 216 § 1 k.k., polegającego na znieważeniu B. P. słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, pomimo przedawnienia karalności tego czynu, co stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.

Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej rozstrzygnięcia dotyczącego czynu z art. 216 § 1 k.k. i umorzenie na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. postępowania w tym zakresie.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, co uprawniało do jej rozpoznania na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Zasadnie prokurator zauważył, że procedowanie Sądu Okręgowego w S. dotknięte było uchybieniem rangi bezwzględnej przyczyny odwoławczej, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., albowiem upłynął termin przedawnienia karalności przestępstwa z art. 216 § 1 k.k., co do którego Sąd ten warunkowo umorzył postępowanie.

Zgodnie z art. 101 § 2 k.k., karalność przestępstwa ściganego z oskarżenia prywatnego ustaje z upływem roku od czasu, gdy pokrzywdzony dowiedział się o osobie sprawcy przestępstwa, nie później jednak niż z upływem 3 lat od czasu jego popełnienia. Z kolei według art. 102 k.k., jeżeli w okresie, o którym mowa w art. 101 k.k., wszczęto postępowanie, karalność przestępstw określonych w art. 101 § 1 k.k. ustaje z upływem 10 lat, a w pozostałych wypadkach – z upływem 5 lat od zakończenia tego okresu.

Według ustaleń Sądu odwoławczego do popełnienia występku z art. 216 § 1 k.k., miało dojść pomiędzy 1 a 20 stycznia 2018 r. W świetle realiów faktycznych sprawy i specyfiki zdarzenia nie budzi wątpliwości to, że pokrzywdzona знаła tożsamość sprawcy w chwili czynu, co oznacza, że termin przedawnienia rozpoczął swój roczny bieg od 20 stycznia 2018 r. Postanowienie o wszczęciu w tej sprawie dochodzenia wydano w dniu 12 marca 2019 roku, co oznacza, że nie nastąpiło przedłużenie terminu przedawnienia karalności o 5 lat, na podstawie art. 102 k.k. i

termin ten upłynął z dniem 20 stycznia 2019 roku, co stanowiło negatywną przeszkodę do prowadzenia postępowania w sprawie ww. przestępstwa. Wydany w tym zakresie wyrok warunkowo umarzający postępowanie dotknięty jest zatem bezwzględną przyczyną odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., co implikowało konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku w części dotyczącej występku z art. 216 § 1 k.k. i umorzenia postępowania w tym zakresie.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku. O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 637a k.p.k. i art. 634 k.p.k. w zw. z art. 632 pkt 2 k.p.k.